

Riktlinjer avseende tillstånd för servering av alkoholdrycker i Timrå kommun

Beslutad av Miljö- och byggnadsnämnden 2018-03-12

Innehållsförteckning

Inledning	3
1 Alkohollagen – en skyddslagstiftning	3
2 Regler för alla typer av serveringstillstånd	3
2.1 <i>Handläggningstider</i>	3
2.2 <i>Kommunens informationsskyldighet</i>	4
2.3 <i>Remissyttranden</i>	4
2.4 <i>Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl</i>	5
2.5 <i>Kommunens tillsynsverksamhet</i>	6
2.6 <i>Avgifter</i>	6
3 Servering	7
3.1 <i>Serveringstider</i>	7
3.2 <i>Ordning och nykterhet</i>	8
3.3 <i>Uteservering</i>	8
3.4 <i>Gemensamt serveringsutrymme</i>	9
3.5 <i>Tillfällig servering till allmänheten</i>	9
3.6 <i>Tillfällig servering till slutna sällskap</i>	11

Inledning

Riksdagen beslutade i december 2010 om den nya alkohollagen (2010:1622). Den trädde i kraft 2011-01-01. I alkohollagens 8 kap 9 § står att:

Kommunen ska tillhandahålla information om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen.

Kommunens tillståndsprövning baseras på vad som anges i alkohollagen. Dessa riktlinjer är ett komplement till alkohollagens regler. Riktlinjerna utgör en vägledning för om tillstånd för viss verksamhet kan ges. Avsikten med riktlinjerna är också att åstadkomma en likabehandling inom kommunen av ansökningar om serveringstillstånd.

1 Alkohollagen – en skyddslagstiftning

Alkohollagen finns för att begränsa alkoholens skadeverkningar. En utgångspunkt för kommunerna är att skyddet för människors hälsa går före företagsekonomiska eller näringspolitiska hänsyn. I den nya alkohollagen, genom ett tillägg till bestämmelsen i 8 kap 17 §, framhålls vikten av att beakta serveringsställets geografiska läge.

2 Ansökan och handläggning

2.1 Handläggningstider

Rättsregel

Enligt 5 § alkoholförordningen ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader om det finns särskilda skäl till det. Kommunen ska informera sökanden om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Riktlinjer

Timrå kommun kommer fatta beslut inom 8 veckor från det att fullständiga ansökningshandlingar har lämnats in, när det gäller omfattande ansökningar och dessa är:

- Stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten
- Stadigvarande serveringstillstånd till slutna sällskap
- Stadigvarande serveringstillstånd till catering
- Tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten där längden på servering är mer än 3 dagar
- Tillfälliga serveringstillstånd till slutet sällskap där längden på servering är mer än 3 dagar

Timrå kommun kommer fatta beslut inom 4 veckor från det att fullständiga ansökningshandlingar har lämnats in, när det gäller enklare ansökningar och dessa är:

- Tillfälliga serveringstillstånd till slutna sällskap där längden på serveringen är max 3 dagar
- Tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten där längden på servering är max 3 dagar

Löften om handläggningstider gäller inte ansökningar som lämnats in under perioden 1 juni- 31 augusti. Då gäller handläggningstid enligt alkoholförordningen (2010:1636) 5§.

2.2 Kommunens informationsskyldighet

Rättsregel

Enligt 8 kapitel 9§ alkohollagen har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande författningar.

Riktlinjer

En ansökan om serveringstillstånd bedöms utifrån alkohollagens krav. Serveringstillstånd får endast ges till den som med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden är lämplig att utöva verksamheten.

Lagad och eller på annat sätt tillredd mat ska erbjudas och serveringsstället ska vara lämpligt för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt (gäller stadigvarande). Vid tillfällig servering är kraven på lokalens beskaffenhet och tillhandhållande av mat lägre.

Vid bedömning av köket ska hänsyn tas till verksamhetens inriktning. Utrustning för den tillredning som ska bedrivas ska finnas. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Tillredd mat ska kunna serveras under hela den tid serveringsstället har öppet. Efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter.

Om de förhållanden som redovisas i ansökan ändras efter att serveringstillstånd beviljats ska detta anmälas till Miljö- och byggkontoret. Det gäller till exempel vid större ombyggnation, samt då nya personer träder in i det tillståndshavande bolagets styrelse eller krets av ägare och finansiärer. I sådana fall ska de nya förhållandena redovisas och prövas för att säkerhetsställa att alla krav som ställs på serveringsstället och tillståndshavaren fortfarande uppfylls.

2.3 Remissyttranden

Rättsregel

Enligt 8 kapitel 11§ alkohollagen ska kommunen hämta in polismyndighetens yttrande vid en prövning av ett stadigvarande serveringstillstånd, såväl till allmänheten som till ett slutet sällskap. Kommunen ska också hämta in polismyndighetens yttrande vid en prövning av tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, om det inte rör sig om ett litet arrangemang.

Enligt 8 kapitel 16§ ska också de lokaler som används för stadigvarande servering vara brandsäkra.

Riktlinjer

Förutom vad som är ett krav enligt lagen, begärs yttranden in från andra områden.

Det som efterfrågas är bl.a.:

- Om man betalt skatter och avgifter utan uppmaning från Skatteverket.
- Om man är konkursbefriad de senaste tre åren.
- Om man har registrerat sin livsmedelsanläggning.
- Om lokalen är godkänd ur brandsäkerhetssynpunkt m.m.
- Eventuella engagemang i andra företag.
- Kökets standard och utrustning.
- Hur sökande sköter/skött sina ekonomiska ålägganden.

Har sökande, eller har haft, serveringstillstånd i annan kommun, begärs även yttrande från den kommunen. Hur omfattande remissförfarandet är, beror delvis på vilken typ av serveringstillstånd ansökan avser.

2.4 Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl

Rättsregler

Enligt 8 kapitlet 17§ alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenhet i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa. Kommunerna bör i sina riktlinjer ange vilka kriterier de tillämpar vid bedömningen, för att det ska bli tydligare för dem som ansöker om serveringstillstånd. Kommunen måste dock alltid bedöma samtliga omständigheter i det enskilda fallet, av den anledningen är det inte möjligt att beskriva i detalj vilka olägenheter i alkohollagens mening som är grund för att vägra ett serveringstillstånd.

Riktlinjer

Varje ansökan om serveringstillstånd ska ges en individuell prövning, där stor vikt läggs på yttrandet som inkommit från Polismyndigheten. Ett restriktivt förhållningssätt avseende tillståndsgivningen ska gälla vid bl.a. följande omständigheter.

Störningar till omgivningen

För restauranger i anslutning till flerbostadshus kan serveringstiden begränsas om det föreligger risk för störningar för de boende.

Ungdomshänsyn och ungdomsmiljöer

Vid evenemang som huvudsakligen riktar sig till publik under 20 år ska serveringstillstånd inte medges.

För serveringslokaler som ligger i närheten av grundskolor, årskurs 1-9, ska beslut om serveringstillstånd omfatta begränsningar avseende serveringstider. Servering av alkoholdrycker ska inte påbörjas tidigare än klockan 17.00.

Idrottsanläggningar

I de fall alkoholservering är aktuell på idrotts- och nöjesplatser är det viktigt att serveringen sker under restaurangmässiga former och att beslutet förenas med lämpliga föreskrifter om hur serveringen ska bedrivas. Vid idrottsevenemang som riktar sig till huvudsakligen till publik under 20 år ska serveringstillstånd inte medges.

Butikslokaler och shoppingcentra

Servering i butikslokaler och shoppingcentra får endast ske i en tydligt avgränsad serveringsyta, och om kraven för att erhålla serveringstillstånd är uppfyllda. Serveringsytan får inte ligga så till att övriga kunder i butiken/shoppingcentrat måste passera genom serveringsytan.

Konserter, artistuppträdanden och teatrar

Endast verksamhet som huvudsakligen riktar sig till en publik på över 20 år kan erhålla serveringstillstånd.

2.5 Kommunens tillsynsverksamhet

Rättregel

Kommunens tillsynsansvar för områdena servering av alkoholdrycker och marknadsföring av alkoholdrycker framgår av 9 kapitlet 2 och 3§ alkohollagen.

Riktlinjer

Tillsynsarbetet pågår ständigt, både i själva tillståndsprövningen som en del i den löpande verksamheten. Tillsyn sker både genom s.k. inre tillsyn och yttre tillsyn.

Inre tillsyn

Inre tillsyn görs löpande under tid då tillståndet gäller, antingen som en ren uppföljning eller efter att tillståndsmyndigheten uppmärksammat att eventuella brister uppkommit.

Som ett led i den inre tillsynen svarar även tillståndsmyndigheten för utbyte av information som berör tillståndshavare. Man arrangerar även i samarbete med bl.a. polismyndigheten utbildning för serveringspersonal (Ansvarsfull alkoholsservering).

Yttre tillsyn

Till yttre tillsyn räknas direkta tillsynsbesök hos restaurangerna eller serveringsställena. Sådan tillsyn sker både i form av myndighetssamverkan, (flera myndigheter gör gemensamma tillsynsbesök), och tillsynsbesök av handläggare. Viktiga delar i den yttre tillsynen är bedömningar av ordningsläget i och utanför restaurangen, graden av berusning hos gästerna och kontroll av att servering till underåriga inte bedrivs.

Förutom om restaurangen bryter mot centrala bestämmelser, som föranleder utredning om återkallelse av serveringstillståndet, kan följande brister medföra anmärkningar

- Otillräcklig tillgång av mat.
- Inget utlämnande av kvitton.
- Serveringsansvarig personal finns inte på plats.
- Personalen vet inte vem som är serveringsansvarig.
- Servering sker på andra tider än vad serveringstillståndet omfattar.
- Servering sker i andra lokaler/ytor än de som tillståndet avser.
- Uteservering lämnas utan överblick.
- Brister finns i bokföringen.
- Användande av inte anställd personal för servering.

2.6 Avgifter

Rättsregel

Kommunen har enligt 8 kapitlet 10§ alkohollagen rätt att ut avgifter för tillsyn av den som har serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras närmare i kommunallagen (2017:725).

Riktlinjer

Beslut om ansöknings- och tillsynsavgifter fattas i särskilda beslut av kommunfullmäktige. Timrå kommun har en förteckning över aktuella avgifter på sin webbplats.

3. Servering

3.1 Serveringstider

Rättsregel

Bestämmelsen i 8 kapitlet 19§ alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelsen om serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken, och social hänsyn ska därför gå före affärsmässiga och konkurrensmässiga hänsyn. Att en konkurrerande restaurang har fått längre serveringstid behöver därför inte motivera bifall till en annan ansökan.

När kommunen prövar en restaurangs serveringstid ska man beakta om serveringstiden kan medföra olägenheter såsom oordning och onykterhet, eller om den kan innebära särskild risk för människors hälsa. Skyddet för människors hälsa och intresset av att upprätthålla ordning, nykterhet och säkerhet ska alltså stå i förgrunden när kommunen prövar sena serveringstider.

Riktlinjer

För att serveringstid fram till klockan 01.00 ska meddelas gäller att Polismyndigheten rekommenderar tidigare stängning på grund av risken för olägenheter och/eller för att närboende utsätts för störningar från serveringsstället. Serveringstiden kan begränsas för restauranger i eller i anslutning till bostadsområden.

Serveringstid till klockan 02.00

För utökad serveringstid till klockan 02.00 krävs att restaurangrörelsen är väletablerad och välskött. Det är också av yttersta vikt med en effektiv såväl yttre som inre tillsyn.

Vid denna bedömning är det i första hand ordningen på serveringsstället samt risken för olägenheter och störningar från serveringsstället som är avgörande. Det förutsätts även att Polismyndigheten inte har några invändningar.

Som villkor för utökad serveringstid till klockan 02.00 krävs även att samtliga personer som arbetar som serveringsansvariga på restaurangen ska genomgå utbildning i ansvarsfull alkoholserving.

Serveringstillstånd kan förenas med villkor om t ex förordnade ordningsvakter efter ett visst klockslag.

Tillfällig serveringstid till klockan 03.00

Utökad serveringstid till klockan 03.00 kan ansökas tillfälligt. Ett dygn räknas som ett tillfälle och följande skall gälla:

- Polismyndighetens ska ha en avgörande betydelse vid bedömning.
- Ansökan skall ske för varje enskilt tillfälle.
- Särskild prövning av verksamheten kommer att ske, där tidigare anmärkningar kommer att tas med i beslutsunderlaget.
- Tillståndet kan förenas med villkor med förordnade ordningsvakter.

Kommunen gör den bedömningen att risken och olägenheterna ökar med senare serveringstider. Timrå kommuns policy ska därför vara att serveringstillstånd med utökad serveringstillstånd med serveringstid efter klockan 03.00 inte beviljas.

Utrymning

Serveringslokalen ska vara utrymd senast 30 minuter efter serveringstidens slut. Om tillståndet anger olika sluttider för servering inomhus och på uteservering, innebär detta att även utrymningstiderna blir olika. Att serveringslokalen ska vara utrymd gäller även den egna personalen. Det innebär att den enda typ av verksamhet som ska förekomma därefter är städning.

3.2 Ordning och nykterhet

Rättsregel

Allmänna bestämmelser om försäljning finns i 3 kapitlet i alkohollagen, och bestämmelser om servering av alkoholdrycker finns i 8 kapitlet. I 1 kapitlet 11§ andra stycket står det att försäljning kallas servering om drycken ska förtäras på stället. Bestämmelserna i 3 kapitlet om försäljning är därför tillämpliga även vid servering.

3 kapitlet 5§ och 8 kapitlet 20§ handlar båda om att se till att hålla ordning där man säljer och serveras alkoholdrycker. Enligt 3 kapitlet 5 § ska skador i möjligaste mån förhindras vid försäljning, och den som säljer alkoholdrycker ska se till att det råder ordning och nykterhet på försäljningsstället. Enligt 8 kapitlet 20§ ska personal vid servering se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undvikas.

Riktlinjer

Att servera alkoholdrycker är ett ansvarsfullt uppdrag. Förutsättningen för servering av alkohol är att det bedrivs på ett sätt som inte leder till ordningsproblem, märkbart påverkade gäster eller att underåriga serveras. Det är tillståndshavarens ansvar att se till att verksamheten är organiserad på ett sådant sätt att dessa problem undviks.

3.3 Uteservering

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 14§ första stycket alkohollagen ska ett serveringstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme, exempelvis en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället. Kommunen kan vid tillståndsgivning besluta om kortare serveringstider på en uteservering än inomhus. Vid ett beslut om serveringstillstånd kan kommunen även villkora tiderna för när uteserveringen ska vara utrymd. Anledningen är att verksamheten inte får störa omgivningen, t.ex. dem som bor i närheten av serveringsstället.

Om kommunen inte har villkorat tillståndet med en särskild utrymningstid för uteserveringen gäller serveringsställets utrymningstid, det vill säga 30 minuter efter den serveringstid som gäller för serveringsstället i övrigt. Se 8 kapitlet 19§ i alkohollagen samt regeringsrättens dom Mål nr 7544-07.

Riktlinjer

Tillstånd för nyttjande av offentlig plats söks årligen hos Polismyndigheten, som inhämtar yttranden från andra myndigheter och förvaltningar innan beslut tas.

Serveringstillståndet för uteserveringar gäller tills vidare och behöver således inte sökas om varje år hos tillståndsmyndigheten. Detta under förutsättning att det inte skett några förändringar avseende nyttjanderätten till marken, eller i uteserveringens omfattning/storlek.

Uteservering ska ligga i restaurangens omedelbara närhet och det ska tydligt framgå att restaurangen och uteserveringen "hör ihop" och är överblickbar. Restaurangen och uteserveringen får inte vara separerad av en gata.

Undantag

Undantag från kravet beträffande närhet mellan huvudrestaurang och uteservering kan göras om:

- Uteserveringen är placerad inom den markyta/tomt som tillståndshavaren förfogar över.
- Serveringen sker inte till allmänheten utan endast till t.ex. medlemmar i viss förening, (t.ex. vid golfklubb), slutna sällskap eller på annat sätt i förväg kända gäster.
- Uteserveringen angränsar inte till allmän mark, eller gata/gångväg där allmänheten passerar (möjlighet att överblicka).
- Serveringen ska vara bemannad under all tid som det finns gäster i serveringen.

Storlek

En uteservering får inte vara större än att restaurangköket har kapacitet att tillhandhålla mat till samtliga gäster även när det är helt fullsatt på uteserveringen. Storleken får inte heller vara större än/omfatta fler sittplatser än huvudrestaurangen inomhus. Tillgången till kundtoaletter ska vara tillfredställande utifrån det totala antalet gäster som kan befinna sig på hela serveringsytan, både inne och ute.

Bordsservering

Grunden för uteservering är bordsservering. Kravet på bordsservering kan frångås under förutsättning att överblick kan garanteras på annat sätt. Tillståndshavare som vill frångå kravet på bordsservering ska lämna in en skriftlig redogörelse för hur överblicken ska garanteras.

3.4 Gemensamt serveringsutrymme

Rättsregel

I 8 kapitlet 14§ andra stycket alkoholagen ges möjligheter för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Det innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på samma yta. En förutsättning är de som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd. Särskilda villkor kan meddelas i samband med beslutet om tillstånd för ett gemensamt serveringsutrymme.

Riktlinjer

Vid evenemang som huvudsakligen riktar sig till publik under 20 år ska gemensamt serveringsutrymme inte medges.

3.5 Tillfällig servering till allmänheten

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 2§ alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd).

Riktlinjer

Sökanden ska vara såväl personligt som ekonomiskt lämplig i enlighet med alkohollagens krav.

Förfogande över lokal/mark

En grundläggande förutsättning för att ett serveringstillstånd ska kunna beviljas, är att sökande kan uppvisa dokument som styrker att han/hon förfogar över den tilltänkta lokalen, alternativt den tilltänkta markytan.

Antal dagar

En ansökan om tillfälligt serveringstillstånd kan maximalt omfatta sex dagar i följd. Ett längre arrangemang, (mer än 6 dagar) är att betrakta som en period.

Serveringstider

Vid prövning av serveringstidens längd ska Polismyndighetens bedömning av risk för oordning ha stor betydelse.

Senare serveringstider än till klockan 01.00 ska normalt inte medges. Arrangemang som återkommer efter att ha genomförts ett år utan anmärkningar eller ordningsstörningar kan dock ges möjlighet till serveringstid till klockan 02.00.

Undantag ska endast göras vid internationellt eller nationellt arrangemang som kräver/förutsätter särskilda skäl. Ett sådant skäl kan vara ett arrangemang där polisen av ordningsskäl ser en fördel i att publiken kan lämna arrangemanget i lugnare takt.

Matutbud

Vid tillfällig servering av alkoholdrycker till allmänheten ska det alltid finnas tillgång till lagad/tillredd mat.

Vid arrangemang som gäller endast en dag räcker det med en lagad/tillredd huvudrätt, samt någon sallad, smörgåsar o.d.

Vid arrangemang som sträcker sig över två eller fler dagar ska det finnas minst två lagade/tillredda huvudrätter, samt någon sallad, smörgåsar o.d.

Enbart smörgåsar, korv med bröd, kaffebröd och dylikt är inte ett tillräckligt matutbud.

Blandad publik

I de fall då underåriga ges tillträde till ett konsertområde eller liknande ska alkoholserveringen vara organiserad så att ålderskontroll kan ske på ett betryggande sätt, till exempel genom avgränsade serveringsområden där åldersgräns tillämpas.

Utrustning/inredning

Servering av spritdrycker ska normalt inte medges vid tillfällig servering till allmänheten, men sådant tillstånd kan medges efter särskild prövning vid exempelvis restaurangliknande förhållanden.

- Inredningen ska hålla samma standard som en vanlig permanent restaurang, dvs. gästerna ska placeras vid bord och stolar. Det räcker således inte med traditionella festivalmöbler, bord/bänkar.
- Måltid och dryck ska inte serveras på/ i engångsmaterial.
- Maten som serveras ska vara en komplett måltid, förrätt, varmrätt, dessert och kaffe, alternativ buffé.
- Antalet middagsgäster är känt i förväg. Gästerna har förköpt sina måltidsbiljetter. Inget direktinsläpp.
- Spritdrycker säljs endast som bordsservering.

Även om samtliga kriterier är uppfyllda, innebär det inte per automatik att serveringstillstånd för spritdrycker beviljas. Arrangemangets karaktär, huvudsakligen målgrupp samt remissvar från Polismyndigheten har stor betydelse för om tillstånd för spritdrycker ska beviljas eller inte.

Servering av spritdrycker medför alltid en större risk att berusningsgraden stiger, och därmed risken för överservering som i sin tur kan leda till ohälsa eller risk för skada.

3.6 Tillfällig servering till slutna sällskap

Riktlinjer

Sökande ska uppfylla definitionen ”slutet sällskap”. Med ett slutet sällskap avses en begränsad krets av personer med någon form av gemensamt intresse i företag, förening, vänkrets eller sammanslutning där arrangören på förväg kan ange vilka som kommer att delta. Det gemensamma intresset ska avse något mer än den tillställning där servering ska ske.

Prövning av ansökningar

Tillfälligt tillstånd för enstaka tillfälle kan endast omfatta ett tillfälle. Antalet tillståndstillfällen i viss serveringslokal kan ha betydelse. Om tillståndsansökningar har varit fler än sex stycken under det senaste halvåret är det att betrakta som regelbundet återkommande verksamhet. Ansökan ska då inte beviljas utan sökande ska uppmanas ansöka om stadigvarande tillstånd avseende lokalen.

Mat

Mat ska tillhandhållas under serveringen, och anges i samband med ansökan.

Serveringslokalen

Lokalen får inte vara öppen för insläpp av nya gäster under pågående tillställning. Att entreavgifter tas ut och att lokalen är öppen för nya gäster under tiden tillställningen pågår, medför att serveringen anses riktad till allmänheten. Det ska finnas en bokning gjord i förväg – uppgifter har lämnats om grupp/sällskap och antal personer. Det är inte tillåtet att grupp/sällskap bildas i serveringslokalen.